

Metody regulacji wpływania na sytuację prawną podmiotów:

- unifikacja prawa – na obszarze całej UE; instrumentem rozporządzenia; zakaz publikowania rozporządzeń w narodowych dziennikach ustaw. Tam gdzie UE ma kompetencje wyłączne albo wykonała kompetencje konkurencyjne.
- harmonizacja prawa – pozostawienie odrębności ale i zbliżenie dla ułatwienia działania wolnego rynku-instrumentem są dyrektywy
- koordynacja – organizowane na poziomie WE wysiłków państw aby umożliwić osiągnięcie pewnych celów. Dokonuje się tam, gdzie WE dopełnia działania państw – kompetencje wspierające.

Skutek horyzontalny i wertykalny bezpośredni:

- wertykalny – gdy jest stosunek państwo, władza- podmiot
- horyzontalny – między podmiotami czy między instytucjami

Doktryna bezpośredniego stosowania

Pierwszeństwo prawa WE przed prawem krajowym, nawet przed konstytucją. TK mają z tym czasem problem i zalecają zmianę konstytucji.

Orzeczenie „zollange”- Federalny TK Niemiec opierał się prawu WE – obywatel Niemiec mógłby zostać pozbawiony praw, gwarantowanych mu przez konstytucje Niemiec, więc dopóki nie będzie w WE spraw człowieka to pierwszeństwo miała konstytucja Niemiec, która to zawierała. Obecnie jest już ok.

Kryteria konwergencji 3 etapu unii walutowej:

- prawne – zapewnienie bankowi centralnemu niezależności
- stopa inflacji nie może być wyższa niż 1,5% średniej stopy inflacji trzech państw członkowskich z najniższą inflacją
- stopa oprocentowania długoterminowego nie może być wyższa niż o 2% od średniej stopy oprocentowania w trzech państwach o najniższej stopie oprocentowania
- deficyt budżetowy nie może być wyższy niż 3% PKB
- dług publiczny nie może być wyższy niż 60% PKB
- stabilność kursów wymiany- przez ostatnie 2 lata przed przystąpieniem do unii walutowej kursy wymiany walut muszą mieścić się w granicy ok. 10% (2 l2tni pobyt w mechanizmie ERM II)

ERM II – mechanizm wprowadzony w celu redukcji wahań kursowych walut państw członkowskich Unii Europejskiej. Mechanizm stabilizacji walut krajowych był niezbędny w procesie tworzenia Unii Gospodarczej i Walutowej oraz do wprowadzenia wspólnej waluty – euro. Warunkiem przystąpienia krajów do strefy euro jest utrzymanie przez dwa kolejne lata swojej waluty w systemie ERM II. Konieczne jest ponadto spełnienie pozostałych kryteriów konwergencji.

Płatność – nie jest samodzielna, związana z zawartą wcześniej transakcją

Kapitał – przepływa z innych powodów, samodzielnie i niezależnie. Nieruchomość – jako kapitał

Swoboda przepływu towarów

To jedna ze swobód wspólnego rynku Unii Europejskiej. Powstała, by zapewnić swobodny przepływ towarów na obszarze krajów Unii.

Swoboda ta to głównie wprowadzenie wspólnie zaakceptowanych rozwiązań prawnych regulujących w krajach członkowskich podstawowe standardy techniczne, wymagań metrologicznych czy też certyfikatów jakości i bezpieczeństwa produktów.

- Towar – produkt, który ma wartość wyrażoną w pieniądzu i które jako takie może być przedmiotem transakcji handlowych
- Prąd – jako przedmiot handlu między firmami jest towarem a do domów jest usługą

Monety i banknoty wycofane z użytku to towar

Formuły

- „Dassonville” – 1974; zakazuje podejmowaniu przez państwo kroków mogących służyć ilościowemu ograniczeniu importu (orzeczenie w sprawie firmy Dassonville, od pośrednika prowadzącej z Wielkiej Brytanii szkocką whisky)
- „Cassis de Dijon” – kluczowe orzeczenie Trybunału Europejskiego z 1979, zgodnie z którym ogólną zasadą jest, że towar legalnie wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w jednym państwie UE powinien być dopuszczony na rynki pozostałych Państw Członkowskich (chodziło o likier francuski z zawartością alkoholu na poziomie 16%, z tym że Niemczech nie chciano zgodzić się na wprowadzenie tego produktu na rynek jako „likieru”, gdyż prawo niemieckie przewiduje minimalną zawartość alkoholu dla likierów na poziomie 25%)
- „Keck” – ograniczenia warunków sprzedaży nie są same w sobie środkami o podobnym oddziaływaniu jak ograniczenia ilościowe jeżeli:
  - nie działają dyskryminująco na towary importowane lub krajowe,
  - nie prowadzą do faktycznej ochrony produkcji krajowej

Formuły się nie zastępują ale uzupełniają.

Odwrotna dyskryminacja

Gdy dyskryminowana jest osoba lub instytucja o dominującej pozycji na rynku.

Do kwalifikowania jako usługa – decyduje czasowość a nie krótkotrwałość i jednorazowość.

Pojęcie usługi – świadczenie z reguły odpłatne, które dokonywane jest transgranicznie i ma charakter czasowy. Zatem cechy charakterystyczne usługi w znaczeniu prawa wspólnotowego to: odpłatność, transgraniczność, czasowość (epizodyczność).

Transgraniczność usługi

Wyróżnia się cztery typowe sytuacje świadczenia usług:

1. Usługodawca przyjeżdża do usługobiorcy celem świadczenia usługi (swoboda czynna świadczenia usług)
2. Usługobiorca przyjeżdża do usługodawcy celem otrzymania usługi (swoboda bierna świadczenia usług)
3. Granicę „przekracza” sama usługa (tzw. usługa korespondencyjna)
4. Usługodawca będący obywatelem jednego państwa członkowskiego i usługobiorca, będący obywatelem drugiego państwa członkowskiego znajdują się w państwie trzecim, w którym świadczona jest usługa.

W imieniu państwa może wystąpić osoba pełniąca funkcje publiczne, np. jakiś dyrektor.

Cło – opłata pobierana przez państwo w związku z przemieszczaniem towarów przez granicę celną (powszechnie stosuje się cła importowe, niemniej w niektórych państwach ocleniu podlega również eksport i tranzyt)

Opłaty o skutku podobnym – jest każde takie świadczenie pieniężne, które nie jest cłem, ale zostało jednostronnie nałożone przez państwo członkowskie w związku z przekroczeniem granicy przez towar bez względu na jej wysokość, sposób pobrania i cel. Będziemy mieli z nią do czynienia np. przy odpłatach za rozładowanie towaru na granicy, opłatach weterynaryjnych, fitosanitarnych, opłatach nakładanych w związku z wydawaniem koniecznej licencji eksportowej, w związku ze zbieraniem danych statystycznych.

Zakaz dyskryminacyjnego opodatkowania

Polega na tym, że określone towary krajowe i zagraniczne powinny być opodatkowane w jednakowym stadium produkcji lub dystrybucji.

Wspólna Polityka Rolna

Wspólne organizacje rynku opierają się na zorganizowanym systemie zbytu produkowanych towarów rolnych po gwarantowanych cenach, uzupełnionym przez bariery wwozowe oraz dopłaty importowe. Rozróżnia się 3 rodzaje organizacji rynku:

- pełną (zboże, wołowina, mleko),
- częściową ograniczającą możliwość interwencji na rynku (wieprzowina, cukier)
- ramowa (jaka, drób).

Organizacje rynkowe posługują się wieloma rodzajami cen, które z jednej strony służą stabilizacji rynku wewnętrznego, z drugiej strony- chronią produkcję wspólnotową przed konkurencją zewnętrzną. WPR posługuje się limitowaniem produkcji rolnej oraz różnorodnymi dopłatami i premiami. Drugim instrumentem PR jest polityka strukturalna, której celem jest dostosowanie struktury upraw do potrzeb gospodarki wspólnotowej poprzez specjalny system finansowania. Finansowanie WPR następuje z budżetu Wspólnoty, poprzez Europejski Fundusz Gwarancji i Ukierunkowania Rolnictwa.

Cena:

- docelowa – wyznaczają poziom, jaki w danym czasie uważa się za pożądany lub wyrażający oczekiwania producentów rolnych i gwarantujący odpowiedni poziom dochodów na rynku Unii Europejskiej. Ceny docelowe dotyczą zbóż, mleka i przetworów mlecznych, cukru, lnu, tytoniu oraz oliwy z oliwek, rzepaku i nasion słonecznika
- interwencyjna – minimalna cena gwarantowana, dotyczą zbóż, cukru, masła, mleka w proszku, oliwy z oliwek, niektórych owoców i nasion oleistych, wieprzowiny, wołowiny, cielęciny i tytoniu
- śluzy – stosowana w imporcie mleka, wieprzowiny, drobiu i jaj spoza terenu Wspólnoty. Ustalana jest zazwyczaj na poziomie ceny ogólnoswiatowej. Jest odnoszona do kosztów produkcji najbardziej efektywnych producentów spoza jednolitego rynku europejskiego i wyznaczana na poziomie tych kosztów

Aspekt socjalny WPR

Kredyt dla młodego rolnika jest przeznaczony na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego.

Maksymalny okres kredytowania do 15 lat. 50 tys. zł bezzwrotnej pomocy będą mogli otrzymać rozpoczynający działalność młodzi rolnicy – przewiduje projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Świadczenia związane z wcześniejszym przechodzeniem na emeryturę mogą przyjąć następujące formy

1. jednorazowa wypłata z tytułu wcześniejszego przejścia na emeryturę (premia odejścia);
2. roczna renta niezależna od obszaru uwolnionych gruntów;
3. roczna renta z hektara przekazanych gruntów;
4. dodatek do wypłacanej emerytury, zgodnie z krajowym systemem emerytalnym.

Warunki wymagane wobec rolnika przekazującego gospodarstwo rolne

1. ukończenie co najmniej 55 lat i nie osiągnięcie wieku emerytalnego w momencie przekazania gospodarstwa;
2. prowadzenie działalności rolniczej, która powinna stanowić główne źródło utrzymania w ostatnich 10 latach;
3. zaprzestanie wszelkiej towarowej działalności rolniczej.

Ochrona konsumentów- dyrektywy nowego podejścia, segmenty zgodności. Wspieranie przez UE organizacji konsumenckich

10 podstawowych zasad ochrony konsumenta w UE:

1. Zakupy według własnego uznania i w wybranym przez siebie miejscu.
2. Możliwość zwrotu artykułu, jeśli jest wadliwy.
3. Wysokie normy bezpieczeństwa żywności i innych towarów konsumpcyjnych.
4. Konsument ma prawo wiedzieć, co je.
5. Warunki umów uczciwe wobec konsumenta.
6. Konsument ma prawo zmienić zdanie.
7. Ułatwione porównywanie cen.
8. Konsument nie może być wprowadzany w błąd.
9. Ochrona podczas urlopu.
10. Pomoc w skutecznym rozstrzygnięciu sporów transgranicznych.

Dyrektywy starego podejścia szczegółowo określają wymogi techniczne, próbując je ujednolicić w krajach członkowskich. W ramach "nowego podejścia" do harmonizacji technicznej ujednolicane są jedynie zasadnicze (podstawowe) wymagania techniczne. Harmonizację narodowych przepisów na mocy dyrektyw nowego podejścia zastosowano m.in. do takich wyrobów, jak: maszyny, zabawki, zbiorniki ciśnieniowe, urządzenia medyczne, wagi, dźwigi, materiały budowlane, jachty, niektóre urządzenia telekomunikacyjne. Dyrektywy określają cel do osiągnięcia oraz definiują jedynie zasadnicze warunki, których spełnienia wymaga interes publiczny, a więc dotyczące bezpieczeństwa, ochrony środowiska, zdrowia.

Ocena zgodności może opierać się np. na:

- wewnętrznej kontroli projektu i produkcji wyłącznie przez producenta;
- badaniu typu przez stronę trzecią w połączeniu z wewnętrzną kontrolą produkcji przez samego producenta,
- badaniu typu lub projektu przez stronę trzecią w połączeniu z zatwierdzeniem przez nią wyrobu lub systemów zapewnienia jakości produkcji lub weryfikacją wyrobu przez stronę trzecią,
- weryfikacji projektu i produkcji przez stronę trzecią; lub
- zatwierdzeniu pełnego systemu zapewnienia jakości przez stronę trzecią.

Dyrektywy zakazujące agresywnych technik sprzedaży, np. o reklamie porównawczej, reklamie wprowadzającej w błąd konsumenta.

Takie nieuczciwe warunki umów będą zakazane przez prawo UE od grudnia 2007 r. Te same przepisy zabronią także stosowania takich nieuczciwych praktyk handlowych, jak:

- Reklama wprowadzająca w błąd – każdy przedsiębiorca mający siedzibę w UE, który twierdzi, że dany produkt wywołuje określony skutek, będzie musiał być w stanie to udowodnić. Reklama nie może twierdzić na przykład, że dany produkt wyleczy jakąś chorobę, jeśli nie ma on takich właściwości.
- Agresywne praktyki – Pani Rouveure zleciła hydraulikowi naprawę zepsutego grzejnika. Na początku powiedziano jej, że usługa będzie kosztować 80 euro, jednak rachunek opiewał na 450,90 euro. Gdy odmówiła zapłaty dodatkowej kwoty, hydraulik odłączył jej dopływ ciepłej wody. W tym przypadku hydraulik użył bezprawnego nacisku, wykorzystując swoją przewagę nad konsumentem. Prawo UE zabrania takich praktyk.
- Agresywna sprzedaż obwoźna – sprzedawca pojawia się w drzwiach Państwa domu i w agresywny sposób przekonuje Państwa do dokonania zakupu, ignorując wielokrotne prośby, by się oddalił. Takie zachowanie również jest kwalifikowane jako agresywna praktyka i jest zakazane.

Polityka społeczna

- przyjęty i realizowany przez władzę publiczną i organizacje pozarządowe zespół długofalowych działań na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych
- to również dziedzina nauk społecznych zajmująca się teorią. Nauka o polityce społecznej znajduje zastosowanie przy konstruowaniu programów gospodarczych i społecznych partii politycznych a wyborcy oczekują ich realizacji w zgodzie z deklaracjami przedwyborczymi. Polska przyjęła w Konstytucji model społecznej gospodarki rynkowej

Godziny pracy małoletnich

Czas pracy młodocianego w wieku do 16 lat nie może przekraczać 6 godzin na dobę.

Czas pracy młodocianego w wieku powyżej 16 lat nie może przekraczać 8 godzin na dobę.

Do czasu pracy młodocianego wlicza się czas nauki w wymiarze wynikającym z obowiązkowego programu zajęć szkolnych, bez względu na to, czy odbywa się ona w godzinach pracy.

Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy młodocianego jest dłuższy niż 4,5 godziny, pracodawca jest obowiązany wprowadzić przerwę w pracy trwającą nieprzerwanie 30 minut, wliczaną do czasu pracy.

Młodocianego nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej.

Praca nocna

Pora nocna dla młodocianego przypadku pomiędzy godzinami 22 a 6. W przypadkach określonych pora nocna przypada pomiędzy godzinami 20 a 6.

Przerwa w pracy młodocianego obejmująca porę nocną powinna trwać nieprzerwanie nie mniej niż 14 godzin.

Polityka ochrony środowiska

Opiera się ona na zasadach unikania zagrożenia ekologicznego oraz odpowiedzialności sprawców zanieczyszczeń za spowodowanie szkody. Kompetencja prawodawcza w zakresie ochrony środowiska przysługuje instytucjom wspólnotowym.

Podstawy polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska:

- argument etyczny – każda żywa istota ma prawo do życia, a gatunek ma prawo do przetrwania. (np. dyrektywa ptasia)
- argument dotyczący dobra ogółu – opiera się na związku pomiędzy degradacją środowiska (brudna woda – choroby, zanieczyszczone powietrze – zaburzenia w oddychaniu, hałas – stres). Artykuł 130 traktatu ustanawiającego WE wymienia ochronę zdrowia ludzkiego jako jeden z powodów prowadzenia polityki ochrony środowiska.
- argument ekonomiczny – wspólne standardy w zakresie ochrony środowiska są podstawowym warunkiem funkcjonowania rynku Unii. Brak zharmonizowanego prawodawstwa odnośnie do ochrony środowiska spowodowałoby stan, w którym ci którzy przestrzegają wymogów ochrony środowiska, ponosili by koszty powstałe wskutek działalności tych, którzy tego nie robią.

NATURA 2000

Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Podstawą dla tego programu są dwie unijne dyrektywy: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa). Każde państwo członkowskie musi opracować i przedstawić Komisji Europejskiej listę leżących na jego terytorium obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym, odpowiadających gatunkowo i siedliskowo wymogom zawartym w Dyrektywach Ptasiej i Habitatowej. Po przedłożeniu listy, następuje proces ewaluacji i selekcji obszarów na poziomie europejskim a następnie obszar może zostać oficjalnie zatwierdzony jako składnik sieci. Komisja Europejska zatwierdza go pod nazwą obszar mający znaczenie dla Wspólnoty i od tej chwili obowiązują wszystkie przepisy ochronne.

Dyrektywy gazowe i dot. energii elektrycznej – najpierw liberalizacja rynku usług a potem gwarancja bezpieczeństwa dostaw.

W nowelizacji dyrektywy gazowej zakres został poszerzony o regulacje obejmujące (poza gazem ziemnym i LNG) również biogaz, gaz z biomasy oraz inne rodzaje gazów pod warunkiem, że ich wprowadzenie do systemu gazowego i transport siecią przeznaczoną dla gazu ziemnego są technicznie wykonalne i bezpieczne. Dyrektywa elektryczna, w przeciwieństwie do dyrektywy gazowej nie zmieniła zakresu stosowania jej przepisów

Monopole

- dot. towarów- art. 31 pozwala poddaje regułom rynkowym
- dot. usług- stopniowe wprowadzanie wolnego rynku

Ochrona własności intelektualnej

Nie ma patentu wspólnotowego!!! Patenty Europejskie to na kraje Europy, nie tylko UE.

Znaki towarowe – niepowtarzalna nazwa, fraza, symbol, logo, projekt, obraz lub motyw użyty przez przedsiębiorstwo podczas kampanii reklamowych w celu uzyskania jednoznacznej identyfikacji swoich towarów lub usług wśród konsumentów. W większości krajów świata znak towarowy można zarejestrować w urzędzie patentowym, dzięki czemu inne osoby nie mogą go legalnie wykorzystywać bez zgody właściciela

Wzory przemysłowe – nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części nadana mu przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.

Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego mieści się w Alicante – znaki towarowe i wzory przemysłowe w UE, zaś KE nadaje oznaczenia regionalne

Prawo autorskie- tylko dyrektywy harmonizujące

Istnienie wspólnotowych znaków i wzorów nie wyklucza istnienia krajowych

Państwa mogą wprowadzić przejściowe ograniczenia w obrocie towarów powołując się na:

- bezpieczeństwo publiczne
- zdrowie publiczne
- moralność publiczna
- ochrona dziedzictwa kulturowego

POWOŁUJĄC SIĘ NA CO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE MOGĄ CZĘŚCIOWO WPROWADZIĆ OGRANICZENIA W SWOBODZIE PRZEPLYWU TOWARÓW

- bezpieczeństwo publiczne (np. przepływ energii, ropy),
- porządek publiczny,
- moralność publiczną,
- ochronę życia i zdrowia osób, zwierząt i roślin.

SWOBODY EUROPEJSKIE NIE MAJĄ ŻADNEGO PRAWA REGULOWANIA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH